บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จังหวัดเชียงใหม่ นอกเหนือจากเป็นศูนย์กลางแห่งความเจริญรุ่งเรืองมีเอกลักษณ์ทางด้านศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่ควรให้ความสำคัญเรื่องการอนุรักษ์เป็นอันดับต้นแล้วเชียงใหม่ยังเป็นเมืองที่มีความเจริญเป็นอันดับสองของประเทศและมีการพัฒนาในอัตราเร่งด่วนที่สืบต่อกันมานับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 5 เป็นต้นมา

การพัฒนาที่เกิดขึ้น ได้ก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านการค้า การลงทุนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บริการ มีการถ่ายเทเงินทุน การเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การบริการทำให้เกิดปัญหาอื่นๆ ติดตามมาทั้งปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเมืองและปัญหาด้านสังคมวัฒนธรรม

ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเมืองเป็นปัญหาที่เห็นได้อย่างเด่นชัดที่สุดนับตั้งแต่ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาน้ำเน่าเสียตามแหล่งน้ำสาธารณะต่างๆ ปัญหามลภาวะทางอากาศ ปัญหาชุมชนแออัด ปัญหาการลุกล้ำเขตโบราณสถานและพื้นที่อนุรักษ์ ปัญหาการขาดการวางผังเมืองที่ถูกต้องเหมาะสม และปัญหาสภาพภูมิทัศน์แม่น้ำปิงในเขตเมืองเชียงใหม่

สำหรับปัญหาที่เกิดขึ้นกับสภาพลำน้ำปิงในเขตเมือง จึงเป็นปัญหาที่สืบเนื่องมาจากการขยายตัว และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของเมืองเชียงใหม่ จึงทำให้ผู้ที่ทำการบุกรุกบริเวณที่งอกริมน้ำปิงออกไปประกอบกับสภาพการณ์ทางกฎหมายและผู้ที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบไม่ทั่วถึงไม่ชัดเจน จึงมีการบุกรุกฝั่งแม่น้ำปิงมากขึ้น และมีการทิ้งน้ำเสีย สิ่งปฏิกูลลงไปในลำน้ำ รวมทั้งการขาดระบบบำบัดน้ำเสียที่ถูกต้อง ขาดระบบบำบัดน้ำเสียรวมของเทศบาลนครเชียงใหม่ฝั่งตะวันออก จึงทำให้น้ำเสียที่ไหลลงสู่คลองแม่ข่าได้ไหลต่อไปยังแม่น้ำปิง โดยขาดการบำบัดให้ถูกวิธีก่อนทิ้ง ทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศวิทยาของแม่น้ำปิงในเขตเมือง โดยเฉพาะในหน้าแล้งซึ่งจะพบว่าแม่น้ำปิงมีความตื้นเขินและเริ่มเน่าเสีย (ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์, 2536)

ในอดีตแม่น้ำปิงเป็นแม่น้ำสายใหญ่ ที่ได้นำความอุดมสมบูรณ์มายังแอ่งที่ราบเชียงใหม่เปรียบเสมือนเส้นเลือดที่หล่อเลี้ยงเมืองเชียงใหม่ได้เติบโตจนเป็นศูนย์กลางอาณาจักรล้านนาหล่อหลอมวัฒนธรรมอันงดงามของเมืองเชียงใหม่และมีคุณค่าในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสุนทรีภาพต่อชาวเชียงใหม่ตลอดมา (จินตนา โปธานนท์, 2541)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากสภาพปัจจุบันของแม่น้ำปิงที่ได้เปลี่ยนไป ส่งผลกระทบถึงแม่น้ำปิงใน 2 ลักษณะด้วยกันคือ คุณภาพของแม่น้ำปิงในช่วงที่ไหลผ่านเมืองที่เสื่อมโทรมลง (สุพร คุตตะเทพ, 2533) และเกิดปัญหาสภาพภูมิทัศน์ในฝั่งแม่น้ำปิง เนื่องจากได้มีการบุกรุกที่ดินและสร้างสิ่งก่อสร้างรุกล้ำที่ดินริมฝั่งของแม่น้ำปิง เป็นจำนวนมาก (สุวารี วงศ์กองแก้ว, 2538)

การดำเนินการของภาครัฐ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อแม่น้ำปิง เท่าที่ผ่านมาไม่ได้มีนโยบายที่ชัดเจนและเป็นการสะท้อนให้เห็นมิติการแก้ไขปัญหาของภาครัฐว่าเป็นการมองแบบแยกส่วน ไม่ได้มองอย่างเป็นระบบตั้งแต่ลุ่มน้ำ อีกทั้งเป็นการตามเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วในระดับที่รุนแรงมากกว่าการป้องกันมิให้เกิดปัญหา (สุวารี วงศ์กองแก้ว, 2538) ถึงแม้ว่าจะมีกฎหมายว่าเป็นข้อกำหนดอำนาจหน้าที่เฉพาะของตน แต่เนื่องจากมีหน่วยงานผู้รับผิดชอบมากเกินไปจนเกิดการว่าซ้ำซ้อนและขาดประสิทธิภาพในการลงมือปฏิบัติ เช่น จังหวัด เทศบาล อำเภอ เมือง กรมที่ดิน กรมเจ้าท่า จนทำให้ไม่สามารถควบคุมดูแลแม่น้ำปิงให้อยู่ในสภาพที่ดีได้

วิกฤตการณ์ทางสิ่งแวดล้อมดังกล่าว ที่เกิดขึ้นทั้งที่เกิดกับแม่น้ำปิง และที่อื่นๆ ได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวในหมู่สาธารณชนที่ได้รับรู้ ผ่านสื่อต่างๆ ถึงที่มาและปัญหาสิ่งแวดล้อมนั้น ทำให้ได้ตระหนักถึงผลกระทบจากวิกฤตการณ์ดังกล่าวว่ามีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของตนเอง จึงทำให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มประชาชนตั้งเป็นองค์กรเอกชนหรือกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ องค์กรอิสระ เพื่อพิทักษ์สิทธิ ศึกษาข้อมูล รณรงค์ต่อต้านการบุกรุกทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการผลักดันให้เกิดการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ถึงเป็นการรวมพลังเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม (Organizing for Environmental Change) ซึ่งลักษณะของการรวมพลังเพื่อทำงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของประชาชน เช่นนี้ เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลก เพื่อปกป้องและรักษาสภาพแวดล้อมของโลกให้คงอยู่ในลักษณะเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม (มลวิภา ศิริโหราชัย, 2542)

ขบวนการเคลื่อนไหวเหล่านี้จัดตั้งเป็นองค์กรต่าง ๆ เช่น กลุ่ม Green peace และกลุ่ม Earth First เป็นต้น สำหรับองค์กรเอกชนในประเทศที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในการรณรงค์ เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่ง แวดล้อมนั้น ชาติชาย ณ เชียงใหม่ (นวรัตน์ พรหมอุปถัมป์, 2542) นักวิชาการที่สนใจในการพัฒนาชนบทได้กล่าวว่า องค์กรพัฒนาเอกชน หรือองค์กรอิสระมีบทบาทในฐานะเป็นขบวนการทางสังคม (Social Movement) ขบวนการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นนี้เป็นรูปแบบหนึ่งของการเรียกร้องของชุมชนในลักษณะของการรวมกลุ่ม เพื่อรวมพลังต่อรองให้รัฐแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนที่มีรัฐและประชาชนร่วมกันแก้ไขปัญหาด้วยกัน มิใช่การรวมพลัง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

เคลื่อนไหวเพื่อล้มล้าง อำนาจรัฐหรือช่วงชิงอำนาจรัฐ เหมือนที่ผ่านมา (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2540)

ในบริบทของขบวนการเคลื่อนไหวเพื่อสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย ที่ได้เกิดขึ้นและขยายตัวมาเป็นเวลานาน จนกลายเป็นความเคลื่อนไหวทางสังคมที่มีกลุ่มสังคมต่างๆ อย่างหลากหลาย นับตั้งแต่การรวมกลุ่มของประชาชนในระดับรากหญ้า องค์กรภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนและนักวิชาการ แต่ทว่าความตื่นตัวและการทำกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการผลักดันของชนชั้นนำและชนชั้นกลางในเมืองกลับเพิ่งเริ่มต้นไม่นานมานี้ คือ ได้เริ่มก่อตัวและดำเนินการอย่างจริงจังในช่วงปี พ.ศ. 2523 – 2527 อันเป็นช่วงเวลาที่ได้เกิดผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม และทางสังคมอย่างมากมายในประเทศไทย ซึ่งมีสาเหตุมาจากการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ ที่เน้นความเจริญเติบโตแต่เพียงด้านเดียว และกลไกของภาครัฐที่ไม่อาจจะแก้ปัญหาได้โดยลำพังอีกต่อไป จึงจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการด้วย อันเป็นทิศทางใหม่ของการพัฒนาและจัดการสิ่งแวดล้อมในเมือง (สัณฐิตา กาญจนพันธุ์, 2534)

ในกรณีปัญหาที่เกี่ยวเนื่องกับแม่น้ำปิง จุดเริ่มต้นของการเคลื่อนไหวเริ่มต้นเมื่อสมาคมหนังสือพิมพ์ภาคเหนือแห่งประเทศไทย ร่วมกับชมรมผู้สื่อข่าวเชียงใหม่จัดสัมมนาเรื่อง "สื่อมวลชนกับสิ่งแวดล้อม" โดยได้หยิบยกประเด็นปัญหาของแม่น้ำปิงขึ้นมา และคณะผู้สัมมนาได้ลงสำรวจพื้นที่พบว่า มีการบุกรุกและปล่อยของเสียลงในแม่น้ำ จึงได้มีการเผยแพร่ข่าวสารในเรื่องนี้อย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2534 (ดวงจันทร์ อาภาวัชรุตม์, 2536) ต่อมาจึงได้เกิดการรวมตัวของกลุ่มประชาชนเป็นขบวนการในการเคลื่อนไหว เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับแม่น้ำปิงโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตเมืองเชียงใหม่ โดยใช้ชื่อองค์กรว่า คณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยนักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชนและประชาชนในท้องถิ่นมารวมตัวกันโดย ได้เคลื่อนไหวให้มีการแก้ไขปัญหาแม่น้ำปิงร่วมกับองค์กรธุรกิจเอกชน ประชาชนในท้องถิ่นและสื่อมวลชนในจังหวัดเชียงใหม่อย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา

คณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อมที่เดิมถูกจัดตั้งในนามของ "ชมรมรักแม่ปิง" และเริ่มมีบทบาทปรากฏชัดในช่วงปี พ.ศ. 2535 โดยมีนายแพทย์บุญเริ่ม สิงหเนตร เจ้าของโรงพยาบาลจินดาเป็นประธาน กิจกรรมส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นรณรงค์การแก้ปัญหามลภาวะเป็นพิษอันเนื่องมาจากการปล่อยของเน่าเสียและทิ้งขยะมูลฝอยลงสู่แม่น้ำเป็นหลัก จนต่อมาจึงเริ่มขยายสู่ประเด็นการบุกรุกถมที่ดินริมฝั่ง ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2536 กระแสของชาวเชียงใหม่เกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับแม่น้ำปิง เริ่มขยายตัว มากขึ้นสู่กลุ่ม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ต่างๆ ในท้องถิ่น และนำมาสู่การก่อตั้ง "ชมรมฮักแม่ปิงและสิ่งแวดล้อม" และเปลี่ยนชื่อเป็น "คณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม" ในเวลาต่อมาโดยมี ทพ. อุทัยวรรณ กาญจนกามล เป็นประธานคนแรก และมี ดร.วสันต์ จอมภักดี เป็นประธานคนที่สอง ซึ่งดำรงตำแหน่งต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

คณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม ถือเป็นองค์กรประสานงานที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างกระแสความตื่นตัวในการรณรงค์และปลุกจิตสำนึกแม่น้ำปิง และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเมืองเป็นอย่างมาก ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ทำให้น่าสนใจที่จะทำการศึกษา และเกิดประเด็นคำถามที่ว่า

1. ที่มา จุดเริ่มต้นของการก่อเกิด และพัฒนาการความเคลื่อนไหวของคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร

2. อะไรคือเงื่อนไขที่นำไปสู่การรวมตัวกันของคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม จนนำไปสู่การผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับแม่น้ำปิง

3. ระบบคิด ระบบคุณค่าและการให้ความหมายในแต่ละช่วงเวลาของขบวนการ มีความสัมพันธ์กับ เครือข่าย พันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อมกลุ่มอื่นๆ อย่างไร

การศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อมเป็นการศึกษาที่เจาะจงเลือกพื้นที่ในเมืองเชียงใหม่และกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์ เพื่อที่จะทำการเข้าใจถึงการก่อเกิดและพัฒนาการของขบวนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นรวมทั้งผลที่เกิดขึ้นตามมา

ในฐานะที่เมืองเชียงใหม่เป็นเมืองใหญ่ที่ประสบปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อมหลายด้านในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน จึงได้เกิดการเคลื่อนไหวขององค์กรประชาชนอย่างต่อเนื่องในประเด็นปัญหาต่าง ๆ เช่น ชมรมเพื่อเชียงใหม่ สภาเวียงพิงค์ ชมรมเดินเพื่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น การศึกษาถึงคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและ สิ่งแวดล้อม จึงเป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์กับเครือข่ายพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อมกลุ่มอื่นด้วยในขณะเดียวกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการของคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ถึงเงื่อนไขที่นำไปสู่การรวมตัวของคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและ สิ่งแวดล้อม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1.2.3 เพื่อศึกษาระบบคิด ระบบคุณค่า การให้ความหมายทางสิ่งแวดล้อม กลไก และวิธีการทำงานของ คณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม

1.2.4 เพื่อศึกษาถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของขบวนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตทางเนื้อหา

การศึกษาวิจัยนี้ได้นำเอา "ขบวนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมเมือง" ของคณะกรรมการประสานงาน อนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม เป็นเหตุการณ์ทางสังคมที่สำคัญและเป็นหน่วยของการวิเคราะห์ โดยแบ่งช่วงเวลาตามเหตุการณ์ ที่ผู้เกี่ยวข้องได้ถือเป็นเงื่อนไขสำคัญ ในการเปลี่ยนแปลง

1. ศึกษาบริบทของสังคม ทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การก่อเกิดขบวนเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อมและขบวนการทางสังคมแนวใหม่ที่ผ่านมาในเขตเมือง

2. กระบวนการก่อเกิด พัฒนาการและความเป็นมาของคณะกรรมการอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม

3. วิเคราะห์เงื่อนไขที่นำไปสู่การรวมตัวกันของคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่น้ำปิงและสิ่งแวดล้อม

4. วิเคราะห์การทำงานของคณะกรรมการตามช่วงเวลาของเหตุการณ์สำคัญ ณ ประเด็นดังนี้

4.1 ระบบคิด ระบบคุณค่า และการให้ความหมายในแต่ละช่วงเวลาของผู้นำ คณะทำงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.2 กลไก / วิธีการทำงาน / เครือข่าย / ยุทธศาสตร์ / ระบบการเชื่อมโยง / การจัดการ / บทบาทของ ข้อมูลข่าวสาร

4.3 ปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมและการสร้างสรรค์

4.4 การวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น มีดังนี้

4.4.1 ผลที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพของสภาพทางภูมิทัศน์และคุณภาพของน้ำในแม่น้ำปิงในเขตเมือง

4.4.2 ผลที่เกิดขึ้นทางด้านสังคม ได้แก่ การเพิ่มพื้นที่ทางสังคมและความสัมพันธ์กับเครือข่ายพันธมิตร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

1.3.2 **ขอบเขตทางเวลา**

แบ่งช่วงเวลาสำคัญตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

1. ก่อน พ.ศ.2535 ช่วงที่ยังเป็นชมรมรักแม่ปิงมีการรวมตัวเพื่อมุ่งเน้นรณรงค์แก้ปัญหามลภาวะเป็นพิษ และการทิ้งขยะลงสู่แม่น้ำเป็นหลัก

2. ช่วง พ.ศ. 2535 ถึงเมษายน พ.ศ. 2536 : ช่วงก่อตั้งองค์กรถาวรเพื่อดำเนินการผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาแม่น้ำปิง โดยใช้ชื่อว่า " ชมรมรักแม่ปิงและสิ่งแวดล้อม " โดยมี ทพ.อุทัย วรรณ กาญจนกามล เป็นประธานชมรมและเปลี่ยนชื่อมาเป็นคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อม ภายหลัง

3. ช่วงเมษายน พ.ศ. 2536 ถึง พ.ศ. 2538 : ช่วงปฏิบัติการที่มีการทำกิจกรรมต่างๆ และแสวงหาความร่วมมือจากพันธมิตรที่หลากหลาย ตลอดจนมีบทบาทนำในการเรียกร้องรวมพลังกดดันไปยัง หน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง

4. ช่วง พ.ศ 2538 ถึงปัจจุบัน พ.ศ. 2544 : ช่วงทำงานโดยเน้นการสร้างเครือข่ายอนุรักษ์แม่น้ำปิง และเกิดการขยายตัวของเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง โดยมี ดร.วสันต์ จอมภักดี เป็นประธานคณะกรรมการ ฯ

1.4 **นิยามศัพท์เฉพาะ**

ขบวนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม หมายถึง การเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่ที่มุ่งกระตุ้นให้ภาครัฐและสังคมมีโลกทัศน์แนวนิเวศ และปลุกจิตสำนึกให้คนหันมาห่วงใยและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสิ่งแวดล้อมมากขึ้น รวมทั้งรวมตัวกันเพื่อเข้าไปแก้ไขปัญหานั้น

กลไก หมายถึง โครงสร้างการทำงาน บุคลากร กลยุทธการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อการขับเคลื่อนทิศทางของขบวนการ

วิธีการทำงาน หมายถึง แนวทางในการดำเนินงาน ระบบการจัดการ ยุทธศาสตร์ ระบบการเชื่อมโยง การประสานงาน การเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิก ตลอดจนความร่วมมือของขบวนการ ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมผ่านกระบวนการในการทำกิจกรรม

ผลลัพธ์ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ของสภาพภูมิทัศน์ และคุณภาพของน้ำในแม่น้ำปิงในเขตเมือง การเพิ่มพื้นที่ทางสังคม และความสัมพันธ์กับเครือข่ายพันธมิตร

การก่อเกิด หมายถึง จุดเริ่มต้นของการรวมตัวกันขึ้นของกลุ่มบุคคลในการทำกิจกรรมร่วมกันจนมีความต่อเนื่องของกิจกรรมอันหลากหลาย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ระบบคิด ระบบคุณค่าและการให้ความหมาย หมายถึง แนวความคิด การให้ความหมาย การให้คุณค่าทั้งทางอรรถประโยชน์ และไม่ใช่อรรถประโยชน์ของแม่น้ำปิง ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การเพิ่มพื้นที่ทางสังคม หมายถึง การขยายพื้นที่และขอบข่ายการทำงานที่เพิ่มขึ้นในพื้นที่สาธารณะตลอดจนความสัมพันธ์ของขบวนการกับเครือข่ายพันธมิตรด้านสิ่งแวดล้อมอื่น

บทบาทของข้อมูลข่าวสาร หมายถึง การแสดงออกหรือการทำหน้าที่ของบุคคลที่เป็นสื่อมวลชน รวมถึงการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่กำหนด ตามการรับรู้ของตนเองและตามความคาดหวังของบุคคลในสังคม

1.5 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาคณะกรรมการประสานงานอนุรักษ์แม่ปิงและสิ่งแวดล้อมในครั้งนี้ เป็นการศึกษาถึงพัฒนาการ การก่อเกิดตั้งแต่เริ่มมีการรวมกลุ่มกันทำงานด้านสิ่งแวดล้อม ที่มีความต่อเนื่องมาจนถึงสถานการณ์ในปัจจุบัน การรวมตัวกันเป็นองค์กรภาคเอกชนในการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมขึ้นในเมืองเชียงใหม่ ถือเป็นการรวมพลังเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม และทำงานเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของภาคประชาชน ซึ่งถือว่าเป็นพัฒนาการที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างขบวนการเคลื่อนไหวในสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นทั่วทุกมุมโลกและภายในประเทศ จึงมีการใช้แนวคิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเข้าร่วม แนวคิดขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมรูปแบบใหม่มาใช้วิเคราะห์ถึงพัฒนาการความเคลื่อนไหวดังกล่าว

นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องมีการเรียนรู้ถึงสาเหตุปัจจัยหรือเงื่อนไขที่นำไปสู่การรวมตัวกัน เพื่อสร้างบทบาทในการทำกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมโดยมีทฤษฎีไร้ระเบียบ หรือทฤษฎีซับซ้อน และแนวคิดความเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม มาช่วยในการวิเคราะห์ถึงเงื่อนไขการก่อเกิดของขบวนการ ซึ่งเกิดขึ้นท่ามกลางเงื่อนไขที่เกี่ยวเนื่องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจสังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมที่ได้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและผลกระทบทางสังคมอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ของขบวนการมีความสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงในระบบคิด ระบบคุณค่า และการให้ความหมายในแต่ละช่วงเวลาของขบวนการ นอกจากนี้การสร้างกลไก โครงสร้างขององค์กร วิธีการทำงาน และการสร้างเครือข่ายในการทำงานตลอดจนสภาพปัญหาและอุปสรรคของขบวนการ จำเป็นต้องนำเอาแนวคิดการมีส่วนร่วมและแนวคิดทฤษฎีประชาสังคมมาช่วยในการอธิบายรูปแบบการขับเคลื่อนองค์กร จนกระทั่งสามารถดำเนินงานได้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่เห็นผลได้อย่างต่อเนื่องยาวนานและนำไปสู่หนทางแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืนในที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved